

4966.
96605

Úrasztalához készület.

Az uri szent vacsorában először részesülni
szándékozók számára

Irta

Rác Károly

Szapáryfalvai ref. lelkész.

Ára: 10 kr. o. ért.

Lugos. 1886.

Nyomtatta Traunfellner Károly.

ELŐBESZÉD.

Mielőtt e könyvecskét tisztelt lelkipásztor és tisztelt tanító társaim kezeibe, közhasználat végett átnyújtanám: szólni kívánok néhány szót bevezetőül és tájékoztatóul. A zsinati törvények 95. §-a 1-ső pontjának 5-ik tétele szerint a confirmáció a lelkipásztor teendői közé tartozik. Valyon confirmáció alatt a lelkipásztor csupán azon ténye értendő-e, mely szerint ő nagypénteken vagy áldozócsütörtökön, a közistenitisztelet végeztével az Urasztalához készülő növendék egyháztagokat az egész gyülekezet színe előtt egyházunk alap tanaiból kikérdezi s az alkalmi beszédek s könyörgéseket elmondja s több efféle? A zsinati törvények 109. §-a már az Urasztalához való előkészítést és a confirmációt, ha ugyan helyesen fogom fel ama §. értelmét, egymástól megkülönbözteti, noha mindkettőt a lelkész tisztévé teszi. —

A confirmációt magyarul hiterősítőmémentnek szokták mondani. Református tanfogalmaink szerint nem helyes sem az eredeti latin szó, sem a fordítás azon egyházi cselekvény elnevezésére, melyet mi a confirmáció alatt érteni szoktunk. Mert mi református lelkészek valamint senkibe hitet nem adhatunk, úgy a hitet meg sem is erősíthetjük, levén a hitnek mind elkezdője, mind elvégezője maga a Szent Lélek. A tanítványok, az Ur Jézus Krisztust kérték, hogy nevelje az ő hitőket! Mi tehát nem confirmálunk, hitet nem erősítünk, levén egyebekkel együtt mindnyájan gyarló és balandó emberek. — Ha tehát nem confirmálunk, hitet nem erősítünk: mit teszünk tehát? Az úgynevezett confirmáció lényeges összeköttetésben áll az Uri szentvacsora felvételével, a mennyiben az confirmáltatik, a ki legelőször járul az Ur asztalához; „nem confirmált egyének — úgymond a törvény 106. §-a, az Ur asztalához nem bocsáthatók, mivel az Uri szentvacsorának, e vallásos cselekvénynek jelentőségét felfogni és megér-

teni nem képesek.“ Innen látni való, hogy az ugynevezett confirmáció nem egyéb, mint az Uri szent vacsorával való élésre előkészítése a legalább 12 évet betöltött növendék egyháztagoknak. 110. §. Itt nyilvánul a lelkész előkészítési tényle.

De van még egy másik körülmény is, melyet itt figyelembe kell vennünk. Nevezetesen: a kisdedek megkeresztelésekor, mielőtt a vizet fejökre töltlenők, ezt a kérdést intézzük a keresztszülékhez: „ígérik-e a keresztszülék, hogy ezen kisdednek keresztyén neveltetéséről mindaddig gondoskodni fognak, míg az felnevelkedvén, hitéről a szent gyülekezet előtt vallástételen?” Ezen ígéret az ugynevezett confirmációkor megyen át megvalósulásba, a mely körülmény vallástétel és annak a lelkész általi elfogadása alakjában szemlélteti a confirmációt; mert a megkeresztelt egyénnek felnövekedett korában hitéről a szent gyülekezet előtt történő nyilvános vallástétele alatt csakis a confirmációt kell értenünk. Ekkor mondja a lelkész a növendékekhez fordulva az ő vallástételre vonatkozólag: „elfogadom vallástételtöket és ezenel hitfelekezetünk ünnepélyesen bevett tagjainak nyilvánitlak titeket.“ (Egyházszertartási beszédek. Készítette Révész Bálint. Debreczen. 1853.“ 279. lap.) Itt nyilvánul a lelkésznek a növendékek vallástételét elfogadó ténykedése.

Vegyük ide ama harmadik körülményt, hogy az Ur asztalához készülő növendékekhez, a megvizsgáltatásuk után hozzájuk tartandó beszédben azt is mondja a lelkész, hogy szabadságot ad nekik, felhatalmazza, feljogosítja őket arra, hogy ezentúl a református keresztyén vallás legnagyobb jelentőségű sákramentomában az Urvacsorájában részesülhessenek. Itt a lelkésznek a növendékeket Ur asztalához járulásra feljogosítási ténykedése domborodik ki.

Összegezve már a mondottakat, a fenti kérdésre így felelhetünk meg teljesen: előkészítjük az Ur asztalához a növendékeket, azok vallástételét elfogadjuk a Jézus

Krisztus nevében és az Ur szentvacsora felvételére őket felhatalmazzuk.

Végül megjegyzem, hogy két könyörgést az u. n. kecskeméti katóból vettem át, azokat igen szépeknek, jóknak s csaknem egyetemes használatúaknak tartván; helyettök másokat készíteni feleslegesnek sőt zavaró hatásúnak véltem volna.

Tisztelt lelkipásztor és tanító társaim! azt hiszem, hogy annál, a mit egy Urasztalához először járuló növendéknek mulhatlanul tudnia kell, — körülbelől sem többet, sem kevesebbet nem adtam. Ha azért a célnak megfelelőnek találandják Önök e könyvecskét, hogy kívánt sikerrel használhassák, tiszta szívemből kívánom!

Szapáryfalva. Febr. 6. 1886.

Rácz Károly,
reform. lelkész.

Urvacsorához való készület.

1. K. Mihez készülünk mi most?

F. Az Ur Szent lelkének segedelmével az uriszent vacsora felvételéhez készülünk.

2. K. Micsoda intézmény az uriszent vacsora?

F. Édes Idvezitőnk az Ur Jézus Krisztus által, az ő elárúltatása és megfogattatása éjjelének estvéjén rendelt szertartás, mely úgy megyen véghez, hogy a megszegett kenyeret és a pohárba kitöltött bort a lelkipásztor osztogatja a hiveknek, — a szereztetés igéinek előrebocsátása után, — annak emlékezetére, hogy Édes Idvezitőnk teste is úgy töretett meg és vére is úgy ontatott ki a keresztfán mi érettünk. Ezen szertartást közönségesen sákramentomnak nevezzük.

3. K. Micsoda intézmény a sákramentom?

F. A sákramentom a mi Urunk Jézus Krisztus által szereztetett oly vallásos cselekedet, melyben a külvagy érzéki tárgy használása az érzék vagy tapasztalat alá nem eső isteni kegyelemben való részesítettést jelenti

vagy ábrázolja s ahhoz ezen részesíttetés felől biztosító ígéret van kötve, mely szerint Istennek azon belmunkája, a kegyelemben részesíttetés, melyet a külselekedet ábrázol, lelkünkön, ha hiszünk, valósággal végrehajtatik.

4. K. Minő jog és méltóság alapján rendelte Krisztus Urunk a sákramentumokat?

F. Azon jog és méltóság alapján, mely szerint ő minekünk az Atya Istentől rendeltetett prófétánkká, főpapunkká és örökkévaló királyunkká.

5. K. Miben áll Krisztus urunk profétai tiszte?

F. Hirdette e földön jártában az evangéliomot, mely Istennek hatalma minden hívőnek idvességére, — hirdetteti ma is az ő szolgái, a lelkipásztorok által.

6. K. Miben áll Krisztus urunk főpapi tiszte?

F. Megáldozta magát érettünk a keresztfán, — jelenleg pedig könyörög, közbenjár érettünk Istennél.

7. K. Miben áll Krisztus urunk királyi tiszte?

F. Összegyűjtötte a hiveket és igazgatja őket folyvást ma és mindenkor, örök szeretetének hatalmas erejével.

8. K. Hány sákramentomot rendelt az Ur
Jézus Krisztus?

F. Két sákramentomot, nevezetesen a keresztséget és az úri szentvacsorát. Amazt mennybemenetele előtt kevéssel, emezt pedig halála előtt szinte nem sok idővel rendelte volt, mint az ő hiveit megkülönböztető, eljegyző és megerősítő szent jegyeket, zálogokat és pecséteteket. A sákramentomi kül- vagy érzéki tárgyak felől azon nézetet vallom, mely a szentírás tanításán alapúl, — hogy az úri szentvacsorában levő kenyér és bor mindenkor ugyanaz marad, és sem a kenyér Krisztus testvé, sem a bor az ő vérévé át nem lényegül soha; miként a keresztségbeni víz is mindenkor megmarad lényegében víznek, és Krisztus vérévé nem lényegül át soha. De nincs is az átlényegülésre teljességgel semmi szükség. —

9. K. Micsoda intézmény a keresztség?

F. A keresztség a mi Urunk Jézus Krisztus által rendelt azon szertartás, melyet a megkeresztelendő egyénen egyedül a lelkipásztor visz véghez, tiszta vizet töltvén annak fejére, ezen szavak elmondása közben: keresztellek én téged az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek nevébe; — mely szavak azt jelentik, hogy az Atya, a Fiú váltságahalálának érdeméért, a Szentlélek közreműködése által a megkeresztelendő egyént, ki ma-

gát a Szentháromság egy Isten tiszteletére elkötelezi, a maga képére újonnan szüli és megszenteli.

10. K. Mi a keresztség célja?

F. A keresztség célja az, hogy általa kiábrázoltassék bűneinkből egyedül a Krisztus vére és lelke által való megmosattatásunk; továbbá: hogy kipéldáztassék a bűn halálából új életre való felkelésünk, és megerősítettessék a mi ujjászületésünk; s végezetre, hogy eszközöltessék általa a megkeresztelteknek az Isten anyaszentegyházába való külső vagy látható beavattatása s ez által a Szentháromság egy Isten tiszteletére való eleve elköteleztetés, melyre nézve a felnőttek maguk, a csecsemők helyett pedig keresztszüleik tesznek a keresztyén gyülekezet és annak lekipásztora előtt ígéretet és fogadást.

11. K. Részesültünk-e már mi a keresztség sá k r a m e n t o m á b a n ?

F. Részesültünk jó szüleink gondoskodása folytán még csecsemő korunkban, születésünk után nem sok időre; mivel pedig most már Isten kegyelme által anyyira felnevelkedtünk, hogy önmagunk tehetjük le azon vallástételt, melyről keresztszüleink tettek ígéretet és fogadást, — tehát ime előállottunk ennek ünnepélyes teljesítése végett.

12. K. Melyik az evangyéliom szerinta mi hitvallásunk?

F. Az apostoli hitforma, mely így hangzik: Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremőjében és Jézus Krisztusban, az Atya Istennek ő egyszülött fiában, mi Urunkban, ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától, szenvedé Pontius Pilátusnak alatta, megfeszítették, meghala és eltemették, szálla alá poklokra; harmadnapon halottaiból feltámadá, felméne mennyekbe, üle a Mindenható Atya Istennek jobbjára, onnan lészen eljövendő ítélni eleveket és holtakat; hiszek Szentlélekben, hiszek egy közönséges keresztyén anyaszentegyházat, szenteknek egyességét, bűneinknek bocsánatját, testünknek feltámasztását és az örök életet. Ámen.

13. K. Mi az uriszentvacsora rendeltetése?

F. Az uriszentvacsora rendeltetése az, hogy hirdessük hálaadással a mi Urunk Jézus Krisztusnak érettünk való szenvedéseit és halálát, mint oly egyszer teljesített tökéletes áldozatot, melynek érdemért Isten előtt bűnbocsánatot, megigazulást, idvességet és örök életet nyerünk ingyen kegyelemből, egyesegyedül az Ur Jézus Krisztusban, mint Megváltónkban való hit által.

14. K. Hány tényezője van a Jézus Krisztusban való hitnek?

F. A Jézus Krisztusban való hitnek két tényezője

van, úgymint: 1-ször az Istennek és mindazon ígéreteinek, a melyeket minekünk szent fiában a mi Urunk Jézus Krisztusban kijelentett, tökéletes és minden kételetyt kizáró ismerete; 2-szor: az iránt szivünkben élő teljes bizodalom, hogy édes Idvezitőnk váltságahalálának érdeméért minden bűneink megbocsáttatnak. — E hit mivóltát, hogy az élő és munkás, tetteleg az Isten törvénye iránti kész engedelmességben kell kimutatnunk mindenkor, — beszéddel pedig az által, hogy minden teremtetett lények kizárásával egyedül ő hozzá esedezem, mint minden jók adójához, minden lelki és testi szükségemben és gyarlóságom minden érzetekor.

15. K. Miképen hangzik az Isten törvénye?

F. Én vagyok a te Urad Istened, ki téged kihoztalak Egyiptomnak földéből, a szolgálatnak házából:

I-ső parancsolat: Ne légyenek tenéked idegen isteneid én előttem!

II-ik parancsolat: Ne csinálj te magadnak faragott képet és semmi hasonlatosságot, azoknak formájokra, melyek fent az égben, vagy alatt a földön, vagy a föld alatt a vizekben vagynak; meg ne hajtsd te magadat azok előtt, se ne tiszteld, se ne imádd azokat, mert én vagyok Ur, a te Istened, erős bosszúálló Isten, ki meglátogatom az atyáknak álnokságait a fiakban, harmad és negyediziglen azokban, a kik engemet gyűlölnék, és

irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, a kik engemet szeretnek és az én parancsolatimat megtartják.

III-ik parancsolat: A te Uradnak Istenednek nevét hiában fel ne vedd, mert nem hagyja az Ur büntetés nélkül, valaki az ő nevét hiában felveendi.

IV-ik parancsolat: Megemlékezzél, hogy a szombatnapot megszenteld, hat napon munkálkodjál és végezd minden dolgaiddat; a hetedik napon pedig a te Uradnak Istenednek szombatja vagyon, ne tégy akkor semmi dolgot, se te magad, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod, se barmod, se a te jövevényed, valaki a te kapuidon belől vagyon; mert hat napon teremté az Ur a mennyet és földet, a tengert és mindazokat, melyek azokban vagynak, és megnyügövék az Ur a hetedik napon, annak okáért megáldá az Ur a szombatot és megszentelé azt.

V-ik parancsolat: Tisztelt atyádat és anyádat, hogy hosszú idejű légy e földön, melyet a te Urad Istened ád tenéked.

VI-ik parancsolat: Ne ölj!

VII-ik parancsolat: Ne paráználkodjál!

VIII-ik parancsolat: Ne lopj!

IX-ik parancsolat: Ne mondj a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot!

X-ik parancsolat: Ne kívánd a te felebarátodnak házát, ne kívánd az ő házastársát, se szolgáját, se szol-

gálóleányát, se ökrét, se szamarát, se semminemű marháját, valamelyek a te felebarátodéi.

16. K. Miben áll e törvény lényege?

F. Előadja azt Krisztus Urunk ezen szavakban: szeressed a te Uradat Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből, és minden erődből. Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonló ehhez: szeressed felebarátodat, mint te magadat. E két parancsolatból ágaznak ki minden kötelességeink, melyekkel Isten iránt, embertársaink iránt és önmagunk iránt tartozunk. Ugyanezen parancsolatokon alapúlnak mindazon tetteink is, melyeket közszólam szerint jócselekedeteknek nevezünk. Az ily tettek nem egyebek, mint hitünk termékei, külnyilatkozványai, s mint kötelességek, Isten előtt semmi érdemlő erővel nem bírnak. A mi idvességünk egyedül az isteni kegyelem munkája.

17. K. Miképen kell Istenhez könyörögnünk?

F. Aképen kell Istenhez könyörögnünk, a mint édes Idvezitőnk elibünk adja abban az imában, melyre tanítványait tanította, és a mely ez okból Uri imának is neveztetik. Ezen ima következőleg hangzik: Mi atyánk, ki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, légyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen itt e földön is; a mi mindennapi kenyerünket add meg minékünk ma, és bocsásd

meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk a mi ellenünk vétkezőknek, és ne vigy minket kíséretbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

18. K. Mit kíván az evangyéliomi tudomány azoktól, kik az úriszentvacsorával szándékoznak élni?

F. Azt kívánja, hogy próbálja meg minden ember magát és úgy egyék abból a kenyérből, és úgy igyék abból a pohárból; mert valaki méltatlanul eszik és iszik: kárhozatot eszik és iszik magának. — E próba vagy önvizsgálat abban áll 1-szor: hogy bűnös voltunkat megismerjük, ezért magunkat Isten előtt megalázzuk; 2-szor bűneinken való igaz bánatot és szívtöredelmet érezünk bensőnkben; 3-szor: hogy teljes bizodalommal vagyunk az iránt, hogy az Ur Jézus Krisztus érdeméért minden bűneink megbocsáttatnak; 4-szer: hogy azon komoly elhatározás hatja át egész valónkat, miszerint ezentúl minden bűntől óvakodni fogunk, az Isten kegyelméért esedezni meg nem szününk s tehetségünk szerint a jótettekben fogjuk magunkat gyakorolni. Csak így részesülhetünk lelki haszonnal mint mindenkor, úgy most is a szentvacsorában s csak így lehetünk méltó vendégek Megváltó Urunk szent asztalánál!

19. K. Miképen imádkozunk, midőn az Ur-asztalához akarunk járulni?

F. Óh nagy Isten! közelíteni kívánok én is ama szent vendégséghez, melyre hiveidet elhívni méltóztattál; de mivel tudom, hogy semmi tisztátalan nem kedves te előtted: könyörgök szent Felségednek alázatosan, bocsásd meg bűneimet Jézusom érdeméért, ki én érettem is keserves kinokat szenvedett és meghólt a keresztfán. Tégy bizonyossá mostan is arról a szent jegyek által, hogy a mint én azokban részesülök és te hozzád szívesen megtérni igyekezem, te is oly bizonynyal megkegyelmezel nékem, és bévisesz halálom után a te szent országodba. Óh én Istenem! tedd hasznossá a te szent asztalodhoz való járulásomat, lelkemnek Idvességére, szent fiadért a mi Urunk Jézus Krisztusért. Ámen.

20. K. Miképen imádkozunk, a kenyérvételkor?

F. Óh életnek kenyere! ki a mennyből leszállottál, adj életet énnekem. Ámen.

21. K. Miképen imádkozunk a borvételkor?

F. Az Isten fiának a mi Urunk Jézus Krisztusnak vére, tisztítson meg engem minden bűneimből. Ámen.

22. K. Miképen imádkozunk, midőn a szent asztaltól visszatérünk helyünkre?

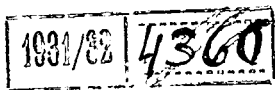
F. Magasztallak téged én Istenem és áldom szent nevedet minden jótéteményidért; legközelebb pedig azért, hogy engemet is hiveidnek vendégségére méltóztattál.

Imé, ismét fogadást tések te szent Felséged előtt, hogy ennek utánna magamat minden bűnöktől megőrizni és életemet szent törvényed szerint rendelni igyekezem. Adj erőt édes Istenem! hogy ezen fogadásomat állhatatosan megtarthassam, s míg e földön élek, tenéked tetsző szent életet élhessek. — Mikor pedig majd elhozod utolsó órámat: bémehessek a dicsőségbe, melyet hivednek készítettél szent fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által: Ámen.

23. K. Hü maradsz-e mind végig, utolsó lehelletedig ezen tudományhoz, melyről most vallásttettél?

F. Ünnepelesen ígérem, és fogadom, hogy ezen tudományban, melyet a mi magyar református egyházunk tanít, hiven és állhatatosan megmaradok, erre indit legjobb meggyőződése, erre köteleztem most magamat; hü és állhatatos maradok e tudományhoz anynyival inkább, mert ezért számanélküli magyar református őseink szenvedtek kimondhatatlan kinokat, száműzetéseket, gályarabságot, lefejeztetést, szétdaraboltatást, magas tornyokból ledobattatást, bujdosásokat, hegyszakadékokban, barlangokban való nyomorgásokat, tűzhalmon elevenen megégettetést és bűzhödt, dögleletes tömlöczökben sok keserves rabságot és vérig zaklattatást. Micsoda szív és lélek lakoznék tehát én bennem, ha

ezen tudományhoz, mely a heidelbergi kátéban és helvéthitvallásban van a mi meggyőződésünk szerint a szentírással legpontosabban megegyezőleg előadva: valaha csak még gondolatban is hűtelenné lennék egy perczre is? Sőt inkább azon tudományban, melynek alapelveiből most megvizsgáltattam és a melyről most Isten előtt és a keresztyén gyülekezet előtt vallást tettem: véglegelhetemig állhatatosan megmaradok és gondolatban, érzelemben, szóval tettel, magamviselésével s egész életem lefolyásával e tudomány iránti hűségemről teszek szakadatlan bizonyosságot s mind testestől, mind lelkestől az én hűséges Uramnak, a Jézus Krisztusnak tulajdona, és az ő sok kiontott vér árán szerzett magyar református egyházának tagja leszek, maradok és az lenni soha, de soha meg nem szünöm! — A Szentháromság egy Isten, Atya, Fiú és Szentlélek engem úgy segéljen! Ámen. —

96605